

WYBORY SOŁECKIE

Informujemy, że Wójt Gminy Kościerzyna zarządził wybory Sołtysów i członków Rad Sołeckich na terenie Gminy Kościerzyna. Wybory odbędą się 17 marca 2019 r. w godzinach od 9.00 do 15.00.

Kalendarz wyborczy wyborów Sołtysów i członków Rad Sołeckich

Do 1 lutego 2019 r. - Podanie do wiadomości wyborców terminów i miejsc wyboru Sołtysa i członków Rady Sołeckiej oraz godzin funkcjonowania lokali wyborczych

Do 23 lutego 2019 r. - Powołanie przez Wójta Gminy Kościerzyna:

- Gminnej Komisji Wyborczej ds. wyboru Sołtysów i członków Rad Sołeckich
- Sołeckich Komisji Wyborczych

Od 25 lutego do 1 marca 2019 r. - Zgłaszanie do Gminnej Komisji Wyborczej kandydatów na Sołtysów i członków Rad Sołeckich

UWAGA:

- Zgłoszenie następuje wyłącznie na druku urzędowym.
- Zgłoszenie musi zawierać: pisemne oświadczenie kandydata o wyrażeniu zgody na kandydowanie.
- W przypadku zgłoszenia kandydatury na Sołtysa zgłoszenie musi zawierać podpisy co najmniej 10 osób posiadających czynne prawo wyborcze.
- W przypadku zgłoszenia kandydatury na członków Rady Sołeckiej zgłoszenie musi zawierać podpisy co najmniej 5 osób posiadających czynne prawo wyborcze.

Do 8 marca 2019 r. - Podanie do publicznej wiadomości listy kandydatów na Sołtysa i członków Rady Sołeckiej

Od 5 do 15 marca 2019 r. - Wyłożenie w Urzędzie Gminy Kościerzyna spisu wyborców uprawnionych do głosowania

17 marca 2019 r. - Wybory Sołtysów i Rad Sołeckich w Sołectwach:

Czarlina, Częstkowo, Dębogóry, Dobrogoszcz, Gostomie, Grzybowo, Juszki, Kaliska, Kłobuczyno, Korne, Kościerska Huta, Kościerzyna Wybudowanie, Loryniec, Łubiana, Małe Stawiska, Mały Klincz, Mały Podleś, Niedamowo, Nowa Kiszewa, Nowa Wieś, Nowy Klincz, Nowy Podleś, Puc, Rotembark, Sarnowy, Skorzewo, Stawiska, Sycowa Huta, Szarlota, Szenajda, Wąglikowice, Wdzydze, Wielki Klincz, Wielki Podleś, Wieprznica, Zielenin

Do 14 kwietnia 2019 r. - Ogłoszenie wyników wyborów

Informujemy, że do dnia 14.02.2019 r. można zgłaszać się do pracy w sołeckich komisjach wyborczych. Do zadań sołeckich komisji wyborczych należy: przeprowadzenie głosowania w dniu 17.03.2019 r. w godz. 9.00-15.00, czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania, ustalenie wyników głosowania i podanie ich do publicznej wiadomości, przesłanie wyników głosowania do właściwej gminnej komisji wyborczej. W skład sołeckich komisji wyborczych wchodzi 3 osoby, w tym z urzędu, jako członek, osoba wskazana przez wójta spośród pracowników samorządowych gminy. Człon-

kom komisji wyborczych przysługują diety w wysokości ustalonej przez Wójta Gminy. Osoby wchodzące w skład komisji wyborczych korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych i ponoszą odpowiedzialność jak funkcjonariusze publiczni. Zgłoszenie na odpowiednim formularzu należy złożyć do urzędu gminy Kościerzyna (Biuro Obsługi Mieszkańca), ul. Strzelecka 9, w terminie do dnia 14.02.2019 r. Członkiem sołeckiej komisji wyborczej może być osoba wpisana do rejestru wyborców Gminy Kościerzyna – posiadająca prawo wybierania i stale zamieszkująca na terenie Gminy Kościerzyna.

Lokale wyborcze wyborów Sołtysów i członków Rad Sołeckich

Miejscowość	Siedziba Komisji
Czarlina	Sala wiejska w Loryńcu
Częstkowo	Sala wiejska w Częstkowie
Dębogóry	Sala wiejska w Niedamowie
Dobrogoszcz	Sala wiejska w Dobrogoszczu
Gostomie	Szkoła Podstawowa w Gostomiu
Grzybowo	Sala wiejska w Grzybowie
Juszki	Sala wiejska w Juszkach
Kaliska	Szkoła Podstawowa w Kaliskach Kościerskich
Kłobuczyno	Sala wiejska w Kłobuczynie
Korne	Szkoła Podstawowa w Kornem
Kościerska Huta	Sala wiejska w Kościerskiej Hucie
Kościerzyna Wybudowanie	Sala posiedzeń urzędu gminy Kościerzyna
Loryniec	Sala wiejska w Loryńcu
Łubiana	Zespół Kształcenia w Lubianie
Małe Stawiska	Sala wiejska w Stawiskach
Mały Klincz	Sala wiejska w Małym Klinczu
Mały Podleś	Szkoła Podstawowa w Wielkim Podlesiu
Niedamowo	Sala wiejska w Niedamowie
Nowa Kiszewa	Sala wiejska w Nowej Kiszewie
Nowa Wieś	Sala wiejska w Nowej Wsi Kościerskiej
Nowy Klincz	Szkoła Podstawowa w Nowym Klinczu
Nowy Podleś	Szkoła Podstawowa w Wielkim Podlesiu
Puc	Sala wiejska w Pucu
Rotembark	Sala wiejska w Rotembarku
Sarnowy	Sala wiejska w Sarnowach
Skorzewo	Sala wiejska w Skorzewie
Stawiska	Sala wiejska w Stawiskach
Sycowa Huta	Sala wiejska w Grzybowie
Szarłota	Kompleks Wypoczynkowy „Szarlota”
Szenajda	Sala bankietowa p. Mrowińskich
Wąglikowice	Zespół Szkół w Wąglikowicach
Wdzydze	Centrum Usług Turystycznych we Wdzydzech
Wielki Klincz	Zespół Kształcenia w Wielkim Klinczu
Wielki Podleś	Szkoła Podstawowa w Wielkim Podlesiu
Wieprznica	Młyn – kaplica (u p. Czapiewskich)
Zielenin	Sala wiejska w Będominku

Wspólne kolędowanie

Koło Emerytów z Nowego Klincza pod przewodnictwem Krystyny Freda zainicjowało wspólne kolędowanie z podopiecznymi Domu Pomocy Społecznej „Kaszub” w Stawiskach. Panie emerytki przygotowały specjalny repertuar utworów oraz inscenizację tradycji bożonarodzeniowych na Kaszubach pod akompaniamentem muzycznym Grzegorza Daszkowskiego. Pensjonariusze DPS wspólnie włączyli się w śpiewanie kolęd. Emocje były tak wielkie, że niejedna łezka z oka popłynęła. Gościnność, z którą się spotkali odwiedzający zaskoczyła wszystkich. Koło emerytów w kolejnym dniu zaprezentowało się ze swoim programem artystycznym mieszkańcom wsi Nowy Klincz. *red*

Budżet gminy na 2019 rok uchwalony

Podczas sesji, która odbyła się 21 grudnia 2018 r., Rada Gminy Kościerzyna uchwaliła budżet na 2019 rok. Zgodnie z decyzją podjętą przez radnych dochody w 2019 roku wynosić będą 80.923.346,00 zł, natomiast wydatki: 79.723.346,00 zł. Na inwestycje planuje się przeznaczyć kwotę 16.150.269,00 zł. W Gminie Kościerzyna w 2019 r. poszczególnych działach budżetu wydatkowane będą następujące środki: rolnictwo i łowiectwo - 5 918 196 zł, drogi publiczne gminne - 3 617 849 zł, turystyka - 3 373 101 zł, plany zagospodarowania przestrzennego - 736 000 zł, ochotnicze

straże pożarne - 317 500 zł, oświata i wychowanie - 23 762 736 zł, ochrona zdrowia - 224 000 zł, pomoc społeczna - 3 169 258 zł, rodzina - 20 393 440 zł, gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 4 800 425 zł, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 1 058 438 zł, kultura fizyczna - 1 396 329 zł. Planowane są następujące zadania inwestycyjne, na które przeznaczona zostanie kwota 16 150 269 zł: budowa kanalizacji sanitarnej w Kościerskiej Hucie, kanalizacja Kłobuczyno-Mały Klincz, rozbudowa kanalizacji sanitarnej na obszarze miejscowości Kłobuczyno, budowa węzła

integracyjnego – ścieżki rowerowe, Pomorskie Szlaki Kajakowe na rzekach Wda i Wierzyca, kompleksowa termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Kościerskiego Obszaru Funkcjonalnego, budowa instalacji odnawialnych źródeł energii, rozbudowa i modernizacja oświetlenia, aktywny park w Wielkim Klinczu. Projekt budżetu gminy Kościerzyna na 2019 rok zaproponowany przez Wójta Grzegorza Piechowskiego poparło 14 radnych - wszyscy, którzy byli obecni na sesji.

K. Knopik

**TWOJE ZDROWIE
POD KONTROLĄ**

**DOTKNIJ
PIERSI**
www.dotknijpiersi.pl

9 marca 2019 roku
Sobota 10.00-17.00

Szkoła Podstawowa w Kaliskach Kościerskich
ul. Szkolna 7

Patronat honorowy:

Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
Prof. dr hab.
Marcin Gruchała

Kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Onkologicznej
prof. Janusz Jaskiewicz

Wójt Gminy Kościerzyna
Grzegorz Plechowski

Zapraszamy
mieszkańców GMINY KOŚCIERZYNA
na **BEZPŁATNE** badania

Pomiary ciśnienia, poziomu glukozy, cholesterolu, tkanki tłuszczowej, obliczanie BMI, badanie EKG, badanie piersi i profilaktyka nowotworowa.
Dodatkowo będzie nauka pierwszej pomocy na fantomach.

Masz pytania Przyjdź!!!
konsultują:
Lekarze Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Zapisy na badania przyjmuje sekretariat Szkoły Podstawowej w Kaliskach Kościerskich pod numerem telefonu 58/686-20-81

Liczba miejsc ograniczona

Harmonogram zebrań wiejskich 2019

Data	Godzina	Sołectwo
25.02.2019 Poniedziałek	16.00	Kłobuczyno
	17.30	Kaliska Kościerskie
26.02.2019 Wtorek	16.00	Mały Podleś
	17.15	Nowy Podleś
	18.30	Wielki Podleś
27.02.2019 Środa	16.00	Szarłota
	17.15	Juszki
	18.30	Rotembark
28.02.2019 Czwartek	16.00	Wieprznica
	17.15	Gostomie
	18.30	Częstkowo
01.03.2019 Piątek	16.00	Czarlina
	17.15	Grzybowo
	18.30	Sycowa Huta
04.03.2019 Poniedziałek	16.00	Korne
	17.30	Łubiana
05.03.2019 Wtorek	16.00	Dębogóry
	17.15	Niedamowo
	18.30	Nowa Kiszewa
06.03.2019 Środa	16.00	Sarnowy
	17.30	Wielki Klincz
07.03.2019 Czwartek	16.00	Loryniec
	17.15	Wdzydze
	18.30	Wąglikowice
08.03.2019 Piątek	16.00	Zielenin (spotkanie w Będominku)
	17.15	Puc
11.03.2019 Poniedziałek	16.00	Małe Stawiska
	17.15	Stawiska
	18.30	Szenajda
12.03.2019 Wtorek	16.00	Mały Klincz
	17.30	Nowy Klincz
13.03.2019 Środa	16.00	Nowa Wieś Kościerska
	17.15	Dobrogoszcz
	18.30	Kościerska Huta
14.03.2019 Czwartek	16.00	Skorzewo
	18.00	Kościerzyna Wybudowanie (spotkanie w Kościerzynie – sala posiedzeń urzędu gminy)
17.03.2019 Niedziela	9.00-15.00	Wybory sołectkie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie informuje,

że w razie wystąpienia sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji pomocy społecznej, należy zgłosić:

- osobiście, w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie, ul. Strzelecka 9
- telefonicznie pod numerem 58/686-65-57 lub 58/680-85-82, tel. kom. 606 435 337,
- wiadomością e-mail pod adresem gops@koscierzyna.pl
- poprzez sołtysa, radnego bądź innego mieszkańca wsi.

Inwestycje w sieć wodno-kanalizacyjną

Trwa realizacja zadań wodno-kanalizacyjnych, na które Gmina Kościerzyna otrzymała pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Gdańsku. Część zadań, mimo krótkiego czasu od podpisania umowy jest już na ukończeniu. W większości są to inwestycje doprowadzające sieć wodociągową do nieruchomości

w Nowej Kiszewie, Rybakach, Dobrogoszczy, Pucu, Nowym Klinczu i Kościerzynie-Wybudowaniu. Wśród zadań jest też jedno połączone z siecią kanalizacyjną w miejscowości Wielki Klincz. Wśród zleconych zadań inwestycyjnych, których realizacja jest nadzorowana przez Zakład Komunalny Gminy Kościerzyna, są też montaż agregatów prądotwórczych przy ujęciach wody, oczyszczalniach i przepompowniach ścieków w miejscowościach Wdzydze, Wąglikowice oraz Kłobuczyno.

L.p.	Zadanie	Termin wykonania
1	Doprowadzenie sieci wodociągowej do miejscowości Nowa Kiszewa wraz z rozbudową we wsi L = 5101 m	31.05.2019
2	Doprowadzenie sieci wodociągowej do miejscowości Rybaki wraz z rozbudową we wsi L=1643 m	Zrealizowane
3	Rozbudowa sieci wodociągowej o długości L=204 m i sieci kanalizacyjnej o długości L=207 w miejscowości Wielki Klincz ul. Pogodna	31.05.2019
4	Doprowadzenie sieci wodociągowej do osady „Bure Misie” w Nowym Klinczu L=1039 m	Zrealizowane
5	Doprowadzenie wodociągu do kompleksu działek budowlanych, L=343 m w Dobrogoszczy	Zrealizowane
6	Doprowadzenie wodociągu do działek budowlanych i siedliskowych, L=170 m w Kościerzynie Wybudowanie	31.05.2019
7	Doprowadzenie wodociągu do dz. letniskowych NOWY KLINCZ	Zrealizowane
8	Doprowadzenie wodociągu do dz. nr 106/16 PUC	30.04.2019
9	Instalacja agregatu prądotwórczego o mocy 64 KW na ujęciu wody w Kłobuczynie	31.03.2019
10	Instalacja agregatu prądotwórczego o mocy 34 KW na ujęciu wody we Wdzydzach	31.03.2019
11	Instalacja agregatu prądotwórczego o mocy 24 KW na ujęciu wody w Wąglikowicach	31.03.2019
12	Instalacja agregatu prądotwórczego o mocy 34 KW na oczyszczalni ścieków komunalnych we Wdzydzach	31.03.2019
13	Instalacja agregatu prądotwórczego o mocy 16 KW na przepompowni ścieków we Wdzydzach P1	31.03.2019
14	Instalacja agregatu prądotwórczego o mocy 16 KW na przepompowni ścieków we Wdzydzach P2	31.03.2019

Jest to pierwszy etap zabezpieczenia ciągłości działania instalacji wodno-kanalizacyjnych w przypadku utraty tradycyjnego zasilania. Obecnie Wykonawca prowadzi wodociąg od Szenajdy do Nowej Kiszewy, aby zabezpieczyć mieszkańców wodą z gminnego ujęcia wody. W miarę dobrej pogody Wykonawca będzie kontynuował prace, aby zakończyć je przed wskazanym w umowie końcowym terminem. *Red.*

wy, aby zabezpieczyć mieszkańców wodą z gminnego ujęcia wody. W miarę dobrej pogody Wykonawca będzie kontynuował prace, aby zakończyć je przed wskazanym w umowie końcowym terminem. *Red.*

Trwa projektowanie linii transportu rowerowego

Trwają prace projektowe w ramach zadania inwestycyjnego – Zaprojektowania linii transportu rowerowego na terenie MOF Kościerzyna, czyli gminy Kościerzyna i miasta Kościerzyna. Umowy z wykonawcą dokumentacji technicznej firmą P.H.U. ZP-EKOPROJEKT zostały podpisane

dnia 26 listopada 2018 r. Termin realizacji umów założony został do dnia 24 maja 2019 r. Umowy obejmują zaprojektowanie linii transportu rowerowego z Kościerzyny do Skorzeza, Dobrogoszcza, Wielkiego Klincza i Sarnów. Realizacja umów będzie polegała na przygotowaniu projektu budowlanego, projektu wykonawczego, kosztorysu inwestorskiego, przedmiaru robót oraz STWiOR. Wykonawca zadeklarował przesłanie koncepcji przebiegu projektowanych linii transportu rowerowego w styczniu, która będzie podstawą do podjęcia uzgodnień z dysponentami i zarządcami dróg.

Jubilat Pan Józef Kieliszek z Wielkiego Klincza

Pan Józef Kieliszek z Wielkiego Klincza 8 stycznia 2019 r. obchodził swoje 93 urodziny. Z tej okazji mieszkańca odwiedziła Pani sołtys Krystyna Marczyk. Złożyła solenizantowi życzenia wielu kolejnych lat w zdrowiu i wszelkiej pomyślności. Pan Józef doczekał się 3 dzieci, 10 wnuków i 16 prawnuków.

G. Świtala

Potrzeba pilnej modernizacji drogi krajowej nr 20

Prawie 800 mieszkańców gminy Kościerzyna, w tym Sołtysi i Radni zaangażowali się w działania dotyczące poprawy bezpieczeństwa na drodze krajowej nr 20 – na odcinku pomiędzy Kościerzyną a Kornem. Od wielu lat wszyscy obserwujemy coraz większą ilość wypadków drogowych na tej drodze, również tych ze skutkiem śmiertelnym. Dwa newralgiczne punkty: zjazd do miejscowości Łubiana i skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 235 w miejscowości Korne są dużym zagrożeniem dla kierowców, zarówno tych z powiatu kościerskiego, jak i tych z całej Polski przejeżdżających drogą krajową nr 20.

Mając na uwadze zdrowie i życie użytkowników drogi krajowej nr 20 Rada Gminy Kościerzyna w grudniu 2018 roku uchwaliła apel o niezwłoczne podjęcie działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa drogi krajowej nr 20 na odcinku Kościerzyna – Korne. Apel ten skierowany został do Ministra Infrastruktury oraz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie. Radnych wspierają mieszkańcy, którzy w ciągu miesiąca zebrali ponad 800 podpisów pod następującym wnioskiem:

My mieszkańcy Gminy Kościerzyna, miejscowości obsługiwanych przez drogą krajową nr 20 (Łubiany, Kornego, Rybak, Szarloty, Garczyna, Owśnic) w związku ze stale pogarszającym się bezpieczeństwem na odcinku drogi krajowej nr 20 Kościerzyna – Korne, stwarzane jest ogromne zagrożenie dla wszystkich uczestników ruchu drogowego. Jesteśmy częstymi świadkami, a nawet uczestnikami zdarzeń drogowych na tym odcinku drogi. Naszym zdaniem

brak lewoskrętu przy zjeździe z drogi krajowej nr 20 na drogę stanowiącą połączenie z drogą powiatową 1403G (w kierunku miejscowości Szarłota) oraz brak lewoskrętu na zjeździe z drogi krajowej nr 20 na drogę gminną publiczną nr 187068G (ul. Kaszubska w miejscowości Łubiana), a w szczególności brak ronda na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 235 i drogi krajowej w miejscowości Korne powodują liczne wypadki drogowe. Nie ma tygodnia, żeby jednostki ratownicze z Łubiany i Kornego oraz Państwowe Służby nie interweniowały na powyższym odcinku drogi, nie ma tygodnia bez wypadków i kolizji, w tym również ze skutkiem śmiertelnym, nie ma tygodnia bez zagrożenia naszego życia, jako mieszkańców i przejeżdżających gości. Wszystko to znajduje potwierdzenie w policyjnych statystykach. Dlatego wnioskujemy, bardzo prosimy o podjęcie niezbędnych działań na tym odcinku drogi o największym natężeniu ruchu na terenie powiatu kościerskiego oraz największej ilości kolizji i wypadków na terenie powiatu kościerskiego, zmierzających do przebudowy drogi krajowej nr 20 między Kościerzyną i Kornem.

Dodatkowo do pisma Wójta Gminy Kościerzyna przekazanego Ministrowi Infrastruktury, Wojewodzie Pomorskiemu, Dyrektorowi Generalnemu i Dyrektorowi Regionalnemu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz parlamentarzystom z regionu pomorskiego swoje stanowiska w tej sprawie dołączyli: Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie, Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Kościerzynie, druhowie z Ochotniczej Straży Pożar-

nej w Łubianie i ZPS LUBIANA SA. 25 stycznia 2019 r. do urzędu gminy Kościerzyna przysłało pismo z Ministerstwa Infrastruktury, w którym Zastępca Dyrektora Departamentu Dróg Publicznych wskazuje, że obecnie trwają prace przygotowawcze zmierzające do poprawy bezpieczeństwa na drodze krajowej nr 20 od Kościerzyny do Kornego. Zgodnie z postulatami mieszkańców i władz gminy planowane jest wykonanie ronda w Kornem, pas do skrzyżowania w lewo, poszerzenie nawierzchni drogi, ciągi pieszo-rowerowe, rozbudowa mostu na rzeką Pilica. Jednakże ministerstwo nie potrafi ostatecznie potwierdzić, kiedy realizacja tego zadania zostanie zakończona. Modernizacja uzależniona jest od posiadanych środków finansowych.

Właśnie pogłoski o rzekomym przesunięciu terminu realizacji przebudowy drogi krajowej, czyli wykreśleniu tego zadania z planu inwestycji na rok 2019, były powodem mobilizacji mieszkańców gminy Kościerzyna i wszystkich instytucji, którym zależy na bezpieczeństwie na tym odcinku drogi. Wszystkim zaangażowanym bardzo dziękujemy, licząc na pozytywny skutek.

Red.

Radosne święto Babci i Dziadka w Wielkim Klinczu

23 stycznia 2019 r. Zarząd Koła Emerytów w Wielkim Klinczu jak co roku zorganizował w Sali Wiejskiej integracyjną imprezę, w której wzięło udział ponad 70 osób – przedstawiciele aż 4 pokoleń: od super seniorów, rodziców, do wnuków, a nawet niemowlaków.

Wspaniałe babcie: Maria Labuda, Danuta Dufke, Urszula Wencka, Gabriela Piechowska, Bogumiła Nadolna, Janina i Krystyna Okrój przygotowały smaczny poczęstunek. Natomiast muzykalni dziadkowie tworzący znany od dawna zespół „Trzy Asy” (Andrzej Wencki, Stanisław Kozikowski i Stanisław Grosz) oraz utalentowany didżej Zbigniew Nadolny zadbał o wyjątkową muzykę. Wspólny taniec i radosna atmosfera połączyły dziadków i szczęśliwych wnuków. Uczennice z miejscowego Zespołu Kształcenia, Vanessa i Kinga na żywo wykonywały karnawałowe makijaże. Szczególnie najmłodszy ozdabiali roześmiane buzie.

Wielką atrakcją dla wszystkich były warsztaty przygotowane przez Teresę i Jerzego Preis – naszych uzdolnionych seniorów. Wnuki miały okazję wykonać dla babć i dziadków

piękne prezenty z drewna w postaci serduszek, łyżek, scyzoryków, własnoręcznie ozdobionych. Wnuczki tworzyły śliczne kwiaty z bibuły według instrukcji p. T. Preis. Seniorzy z podziwem i wzruszeniem przyjmowali samodzielnie sporządzone prezenty i ułożone życzenia.

Podczas imprezy nie zabrakło również zmagania sportowych drużyn babć, dziadków i wnuków w konkurencjach: unihokej, rzuty do celu, kozłowanie piłki, ringo. Starsze pokolenie wykazało się doskonałymi umiejętnościami i sprawnością fizyczną. W zawodach wzięło także udział ksiądz kapelan Piotr Piksa, którego rewelacyjny występ został nagrodzony gromkimi brawami. Sędzią głównym zmagania była znakomita pani sołtys Krystyna Marczyk, a konkurencje prowadziła B. Nadolna, mistrzyni wszelkich dyscyplin sportowych przy udziale harcerzy z Zespołu Kształcenia. Wszyscy zawodni-

cy zostali wyróżnieni słodkimi nagrodami, a dzieci symbolicznymi upominkami.

Organizatorzy serdecznie dziękują za słodczyce pani Natalii W., mamie Janka i Henia oraz właścicielom sklepu „Lewiatan” w Wielkim Klinczu.

Wspólne spotkanie całych rodzin dostarczyło wszystkim wiele radości. Jednocześnie było okazją do połączenia przyjemnej zabawy z nabyciem pożytecznych umiejętności i okazaniem uczuć miłości oraz przyjaźni.

Elżbieta Brzezińska (przewodnicząca Koła PZERI)

Obchody 37 rocznicy wprowadzenia stanu wojennego

13 grudnia 2018 r. przypadała 37 rocznica wprowadzenia stanu wojennego. Tego dnia uczniowie Szkoły Podstawowej w Wielkim Podlesiu przygotowali inscenizację oraz żywą lekcję historii, nawiązującą do tragicznych wydarzeń z czasów PRL-u. Zajęcia lekcyjne przerwał niepokojący dźwięk syreny, który zwiastował niecodzienne wydarzenie. Po chwili, przy wykorzystaniu radiowęzła, odczytany został komunikat obwieszczający wprowadzenie stanu wojennego. Przemierzanie się po terenie szkoły było utrudnione, ponieważ każdy z uczniów musiał uzyskać przepustkę. Nie było to jednak łatwe, gdyż przy okienku, w którym można je było otrzymać, ustawiły się bardzo długie kolejki. Wystąpiły również kłopoty z łącznością, a wszystkie rozmowy były kontrolowane i podsłuchiwane. Porządku na korytarzach pilnowały oddziały ZOMO, które pacyfikowały wszelkie przejawy oporu. Uczestnicy wydarzeń sprzed 37 lat borykali się również z

brakiem zaopatrzenia w sklepach, gdzie towarami deficytowym były m.in. papier toaletowy, benzyna, słodycze. Mimo posiadania kartek na mięso, można było nabyć jedynie ocet i musztardę. Korytarze szkolne obwieszane były karykaturami przedstawiającymi wydarzenia stanu wojennego oraz hasłami protestującej opozycji. Całości towarzyszyła muzyka z lat osiemdziesiątych i utwory muzyczne nawiązujące do tragicznych wydarzeń z grudnia 1981 roku. Uczniowie zadbali również o stroje, fryzury i makijaże odpowiadające ówczesnym trendom w modzie. Kolejnym etapem upamiętnienia

stanu wojennego był Konkurs Piosenki Patriotycznej, w którym uczniowie dokonali własnej interpretacji utworów i piosenek związanych z walką Polaków o wolność i niepodległość.

Nadestane ze Szkoły Podstawowej w Wielkim Podlesiu

Piknik Patriotyczny w Wielkim Klinczu

Wielki Klincz po raz kolejny gościł II Szwadron Szwoleżerów Rokitniańskich, którzy uświetnili 99 rocznicę wkroczenia armii generała Hallera na teren Kaszub, inicjatorów wyzwolenia kaszubskiego regionu z zaboru pruskiego. W pikniku patriotycznym udział wzięli mieszkańcy, harcerze z drużyn z Wielkiego Klincza i Łubiany oraz Zarząd Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej. Piknik Patriotyczny po raz kolejny był lekcją historii przypominającą o wartościach niepodległości i wolności. Tradycje niepodległościowe kultywujemy wśród młodego pokolenia, które ma sposobność żyć spokojnie w wolnym kraju i nie zawsze to doceniają.

Uroczystości rozpoczęły się w Wielkim Klinczu mszą świętą w kościele p.w. Świętej Rodziny. Po nabożeństwie ks. proboszcz Piotr Pietrzyk przywitał szwadron II Puł-

ku Szwoleżerów Rokitniańskich, którzy wraz z mieszkańcami przeszli na plac przy remizie OSP. Włodarz Gminy Grzegorz Piechowski przywitał zgromadzonych mieszkańców i gości.

Z okazji rocznicy 99 odzyskania niepodległości Zarząd Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej uhonorował osoby, które działają na rzecz kultywowania tradycji patriotycznych. Wśród

tegorocznych wyróżnionych był dyrektor Zespołu Kształcenia w Wielkim Klinczu Wojciech Drzewiński oraz mieszkaniec Wielkiego Klincza Krzysztof Józwiak, których odznaczono Srebrnym Krzyżem Honorowym Związku Piłsudczyków RP za zasługi w krzewieniu idei i czynów Marszałka Józefa Piłsudskiego. Jak tradycja nakazuje, szwadron zaprezentował pokaz musztry konnej. Po oficjalnej części imprezy kolejnym punktem spotkania był Piknik Patriotyczny zainicjowany pieśniami patriotycznymi legionów w wykonaniu zespołu „Sami

Swoi” przy muzyce zespołu „Trzy Asy” na scenie sali wiejskiej. Tradycją pikniku patriotycznego jest rajd patriotyczny, w którym biorą udział mieszkańcy oraz drużyny harcerskie z Wielkiego Klincza oraz Łubiany. W tym roku w rajdzie uczestniczyło ponad 40 uczestników pod przewodnictwem druhów Ilony Kościelskiej i Piotra Kwidzińskiego, a na rozgrzewkę serwowano tradycyjną wojskową grochówkę.

Organizator: Zakład Sportu, Kultury i Turystyki pragnie podziękować za współorganizację tej ważnej imprezy przedstawicielom OSP Wielki Klincz, harcerzom z Wielkiego Klincza i Łubiany, Pani sołtys Krystynie Marczyk oraz Komendzie Powiatowej Policji w Kościerzynie, Polskiemu Związkowi Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło w Wielkim Klinczu za oprawę artystyczną uroczystości.

M. Lamkiewicz

Uroczyste otwarcie ulic Kościerskiej i Kolejowej w Łubianie

19 grudnia 2018 roku z udziałem Wojewody Pomorskiego uroczystie otwarto zmodernizowane ulice Kościerską i Kolejową w Łubianie. Dzięki zaangażowaniu władz gminy oraz dotacji z budżetu państwa w 2018 roku udało się zrealizować inwestycję bardzo potrzebną mieszkańcom Łubiany oraz pracownikom Zakładów Porcelany Stołowej LUBIANA S.A. Przypomnijmy, że 24 sierpnia 2018 r. Wojewoda Pomorski Dariusz Drelich podpisał z Wójtem Gminy Kościerzyna Grzegorzem Piechowskim umowę na rozbudowę ulic Kościerskiej i Kolejowej wraz z budową ronda w Łubianie. Przekazane Gminie Kościerzyna dofinansowanie to kwota 1.363.123 zł. Wniosek do „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019” dotyczący rozbudowy ulic Kościerskiej i Kolejowej wraz z budową rondo

da w Łubianie Gmina Kościerzyna złożyła już w 2017 roku. Niestety, po ocenie przez ekspertów wniosek ten został umieszczony na liście rezerwowej. Jednak mimo trzeciego miejsca „pod kreską” władze gminy cały czas zabiegały o dofinansowanie licząc na sukces. Dlatego też wiedząc, jak ważna dla mieszkańców jest to inwestycja, pod koniec maja 2018 r. ogłoszono przetarg na przebudowę ulicy Kościerskiej wraz z budową ronda w Łubianie (I etap). Ustalono też, że w przypadku uzyskania dofinansowania za zgodą wykonawcy i inwestora będzie możliwe rozszerzenie zakresu budowanej drogi. W pierwszych dniach lipca podpisana została umowa z wykonawcą robót polegających na przebudowie ulicy Kościerskiej w Łubianie. Kilka dni później do Urzędu Gminy Kościerzyna dotarła miła informacja z Pomorskiego Urzędu

Wojewódzkiego – propozycja otrzymania dofinansowania z tzw. oszczędności i rezygnacji innych samorządów. Dzięki zdeterminowaniu i zaangażowaniu władz gminy na tę ważną inwestycję udało się więc pozyskać dotację z budżetu państwa we wnioskowanej pierwotnie kwocie: 1.363.123 zł. Niezwłocznie podjęto

działania i rozmowy z wyłonionym w ramach postępowania przetargowego wykonawcą odnośnie rozszerzenia zakresu robót o część dochodzącą do dworca PKP w Łubianie. W ramach zadania wykonano nową nakładkę asfaltową na całej długości ulicy Kościerskiej oraz Kolejowej, wybudowano rondo w obrębie przejazdu kolejowego i wjazdu do Zakładów Porcelany Stołowej LUBIANA, wybudowano ciąg pieszo-rowerowy na całej długości ulicy Kolejowej i Kościerskiej od drogi krajowej nr 20. W ramach zadania wymieniono także oświetlenie uliczne, wykonano oznakowanie pionowe i poziome, postawiono wiatę na rowery przy budynku „dworca PKP” stanowiącego dzisiaj centrum kultury i sportu. Najważniejsza zmiana wprowadzona w ramach projektu dotyczy budowy ronda, które pozwala obecnie uregulować ruch pojazdów w obrębie najbardziej ruchliwego skrzyżowania tej miejscowości. Jest to miejsce dojazdu ponad 1500 pracowników do ZPS Lubiana, wywozu produktów z tej fabryki, ruchu turystów do sklepu firmowego, komunikacji mieszkańców z osiedla oraz bliskości przejazdu kolejowego. Długość zmodernizowanych dróg to 1.550 mb, koszt ogólny realizacji zadania: 3.375.951,86 zł, w tym dotacja w kwocie 1.363.123 zł. Warto dodać, że w 2013 roku również z dotacji pochodzącej z budżetu państwa udało się zbudować drugą drogę wjazdową do Łubiany prowadzącą od drogi krajowej nr 20.

Red.

Nieodpłatne przekazywanie żywności najuboższym mieszkańcom Gminy Kościerzyna

Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Gminie Kościerzyna w roku 2018 dzięki współpracy z Stowarzyszeniem Banku Żywności w Chojnicach realizowało Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa - Podprogram 2018. Program ten kierowany jest do osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie

i rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych. Podstawą udzielenia pomocy jest spełnianie kryteriów określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego tj. 1402 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1056 zł dla osoby w rodzinie.

Za pośrednictwem Stowarzyszenia pomocą żywnościową zostało objętych 1200 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W ramach Podprogramu 2018 podopieczni korzystający z pomocy żywnościowej uczestniczyli też w działaniach towarzyszących - warsztaty żywieniowo dietetyczne, w których wzięło udział 47 osób. Oprócz tych działań Stowarzyszenie Inicjatyw Spo-

łecznych w Gminie Kościerzyna w ramach zadania publicznego „Nieodpłatne przekazywanie żywności najuboższym mieszkańcom Gminy Kościerzyna” zrealizowało warsztaty dotyczące przeciwdziałania przemocy rówieśniczej skierowane do uczniów klas VII, VIII Szkół Podstawowych oraz III klas gimnazjalnych na terenie Gminy Kościerzyna, w których wzięło udział 183 osoby. Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Gminie Kościerzyna składa serdeczne podziękowania Dyrektorom: Szkoły Podstawowej w Wielkim Podlesiu, Zespołu Szkół w Wąglikowicach, Zespołu Kształcenia w Wielkim Klinczu, Zespołu Szkolno-Przedszkolnemu w Nowym Klinczu za możliwość przeprowadzenia spotkań ze specjalistą do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w placówkach.

Nadesłane

Kaszubskie Gwizdże kołędowały w gminie Kościerzyna

W okresie okołoswiątecznym tradycyjne kaszubskie Gwiazdki odwiedzały mieszkańców gminy Kościerzyna. Dzięki zaangażowaniu młodych ludzi i wsparciu nauczycieli gminnych szkół kaszubskie tradycje bożonarodzeniowe mogli poznać m.in. mieszkańcy Czarliny, Nowego Klincza, Juszek, Stawisk, Sarnów, Nowej Kiszewy, Wielkiego Podlesia i Łubiany.

W dniach 17-23 grudnia 2018 roku Gwiazdka Kaszubska z Wielkiego Podlesia pod kierunkiem nauczycielki języka kaszubskiego Iwony Kwidzińskiej kołędowała w obwodzie szkoły odwiedzając Stawiska, Nową Kiszewę, Wielki Podleś, Juszki i Sarnowy. Podsumowaniem był występ w kościele pw. Św. Andrzeja Boboli w Wielkim Podlesiu, gdzie spotkały się obie podleskie grupy kołędnicze, które wbrew zwyczajowi - w zgodzie wspólnie zaśpiewały kołеды, a wspólny Gwiazdor częstował cukierkami i składał życzenia.

W dniu 23 grudnia 2018 r., tuż przed Wigilią Bożego Narodzenia po zapadnięciu zmroku, w przepięknej zimowej scenerii grupa miłośników kultuwowania dawnych tradycji na Kaszubach z sołectwa Czarlina udała się w barwnym orszaku kołędniczym po chęcach wsi Czarlina, Skoczkowo i Czarlina Osada. Aby zachować urok i nastroj z czasów ubiegłego stulecia zadban

o rekwizyty pochodzące z tego czasu, które przedstawiały mistyczne postacie świata zwierząt i nadprzyrodzonego związane z dawnymi Kaszubami – kozioł, bocian, śmierć, diabeł oraz dziad. Dawny zwyczaj kołędowania na terenie sołectwa Czarlina został wskrzeszony po ponad 30 latach i

poprzedzony wcześniejszymi przygotowaniem. W trakcie trwającego kilka godziny pochodu, który został przyjęty zyczliwie przez mieszkańców, a szczególnie przez najstarsze pokolenie, wspólnie śpiewano kołеды oraz złożono życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia oraz nadchodzącego Nowego Roku 2019.

Tradycyjnie, już od lat w okresie Świąt Bożego Narodzenia, mieszkańcy Nowego Klincza mieli wielką przyjemność przyjmować w domach Kaszubskie Gwizdże. Zawsze z piękną kaszubs-

czyzną na ustach, humorem, kołędami, a przede wszystkim kontynuacją tradycji regionalnej. W grupie dzieci jak zawsze był Gwiazdor z gwiazdą, Koza, Dziad i Baba, Bocięk, Śmierć i Policjant. Opiekę nad uczniami, którzy dali świąteczną radość mieszkańcom Nowego Klincza, sprawuje nauczycielka języka kaszubskiego z miejscowej szkoły Jolanta Sugier.

W 2018 roku kołędnicy kaszubszy ruszali też na ulice Łubiany. W dniach 22 i 23 grudnia odwiedzali domy, by zostawiać radość i szczęście oraz pośpiewać po kaszubsku i życzyć Wiesołych Gódów. Przedstawienie kołędników kaszubskich przygotowali uczniowie VI i VII klasy w ramach zajęć z języka kaszubskiego prowadzonych przez nauczycielkę Annę Cupę-Dziemińską. Wśród postaci byli: Gwiazdor, chtären rozdówò darënczi, Baron, co wëbòdze wszëtka biédã, Bòcòn,

jaczi roznòszò dzecë, Pùrtce, co straszã piëklã, jeżle nie mdzemë grzeczny, Smierc, jakò przëbòcziwò, ò tim, co nas wszëtczich czekò, Baba i Dżad, jaczi szkalëją i robiã wiele szpòrtu, Kón, co robi wiele trzòskù, Szandara, jaczi pilëje pòrzãdkù.

Tradycja kołędowania na Kaszubach sięga dawnych wieków, kiedy to kołędnicy przynosili radość i powodzenie dla danego domostwa. *Red.*

„Zima jak z bajki”

biblioteczny konkurs w Wielkim Klinczu

W styczniu biblioteka w Wielkim Klinczu zorganizowała konkurs plastyczny pod hasłem: „Zima jak z bajki”. Do konkursu mogli przystąpić uczniowie klas I-III szkoły podstawowej. Celem konkursu było rozwijanie umiejętności plastycznych i aktywności twórczej, a także zwrócenie uwagi na piękno urokliwej pory roku, jaką jest zima. Prace plastyczne należało wykonać dowolną techniką na kartkach bloku rysunkowego. Organizatorami konkursu były panie: Renata Abramowska (biblioteka) i Anna Wołoszyk (edukacja wczesnoszkolna). Zainteresowanie konkursem ze strony dzieci było bardzo duże, udział wzięło 39 uczniów. Prace plastyczne zostały wyeksponowane na wystawie w szkole.

Wyniki konkursu: I miejsce - Paulina Makowska kl. Ib i Krystian Kerlin kl. III, II miejsce - Klaudia Bek kl. Iib i Laura Komar kl. Ia, III miejsce - Ada Włoczanko kl. III i Emilia Sabisz kl. III. Wyróżnienie: Józef Gostkowski, Strojka Magdalena, Borys Las, Nikola Jankowska kl. Ib.

Zwycięzcy konkursu zostaną uhonorowani dyplomami, nagrodami książkowymi oraz upominkami na balu karnawałowym.

Organizatorzy bardzo dziękują wszystkim uczestnikom za udział w konkursie. *Renata Abramowska i Anna Wołoszyk*

Masz problem z alkoholem?

Chcesz przestać pić?

Przyjdź - posłuchaj - może zostaniesz z nami!

Może to, co nie udaje się w pojedynkę uda się razem w grupie. Jaki jest nasz cel? Trwać w trzeźwości i pomagać innym w jej osiągnięciu.

W jaki sposób to czynimy? Wymieniając doświadczenia, uzyskujemy siłę i nadzieję do wytrwania w trzeźwości. Może i dla Ciebie nadejdą te radosne dni w trzeźwości, jeśli tylko zechcesz. Z pogodą ducha na twarzy świat jest piękny. W każdy czwartek o godz. 18.00 zapraszamy na MITING AA Grupy Iskra w pomieszczeniach w sali klubowej Hali Sportowej ul. Szkolna w Wielkim Klinczu. Miting otwarty pierwszy czwartek miesiąca dla każdego zainteresowanego.

Grupa AL-ANON „ZAUFANIE” zaprasza w każdy piątek w godz. 18.00-20.00 do Łubiany, ul. Kolejowa (budynek byłej stacji PKP, w górnej sali, wejście od strony torów). W ostatni piątek miesiąca organizowany jest mityng otwarty, dla wszystkich zainteresowanych.

Historia Gminy Kościerzyna w odcinkach

DO 1920 ROKU

Obszar współczesnej gminy do początków 1920 roku był częścią państwa niemieckiego. W państwie niemieckim tereny wiejskie tradycyjnie podzielone były na gminy jednostkowe (jednowioskowe). Każda większa wieś wraz z przysiółkami tworzyła oddzielną gminę wiejską ze swoimi władzami. Sprawy ustroju gminnego na wschodnich obszarach Niemiec regulowała ustawa gminna z 3 lipca 1891 roku. Gminę jako jednostkę samorządu i korporację prawa publicznego tworzyła pojedyncza wieś, bez względu na obszar. Poza obszarem gminy tak rozumianej pozostawał obszar dworski - tak zwana gmina dworska. W tej gminie to właściciel gruntów sprawował administrację na własny koszt i bez udziału mieszkańców obszaru dworskiego.

Gminy wiejskie miały prawo łączyć się ze sobą oraz obszarami dworskimi i miastami w związki celowe o charakterze publicznoprawnym mające na celu realizację większych inwestycji. Mieszkańcy gminy samorządowej dzielili się na dwie kategorie: przynależnych do gminy i członków gminy. Pierwsza kategoria odnosiła się do stałych mieszkańców gminy, którzy ponosili koszty jej funkcjonowania, ale też byli uprawnieni do korzystania z instytucji gminnych. Członkostwo gminy natomiast wynikało z pewnego statusu majątkowego. Musieli to być posiadacze nieruchomości, za którą płacili podatek gruntowy lub od budynku lub płacili odpowiednio wysoki podatek osobisty. Tylko członkowie gminy mieli czynne i bierne prawo wyborcze w danej gminie. Dodatkowo opłacający wyższe podatki mogli mieć po kilka głosów (głosy pluralne), aż do czterech (na przykład właściciel gruntu o obszarze od 20 do 50 mórg miał 2 głosy). W większych gminach (ponad 40 członków) obligatoryjnie powoływano radę gminną (Gemeindevvertretung). Dokonywano tego poprzez kuralny system wyborczy. Wyborcy dzielili

się na trzy kurie według sumy płaconych podatków. Każda kuria wybierała trzecią część rady. Kadencja trwała lat sześć, co roku ustępowała 1/3 rady i wybierano w ich miejsce następne osoby. W tych gminach wybierano sołtysów i ławników jako organ wykonawczy (Gemeindevorsteher). Kadencja trwała sześć lat. W większych gminach mogła trwać nawet 12 lat. Sołtys był zawodowym urzędnikiem i nie musiał być mieszkańcem gminy. Wybór sołtysa i ławników musiał być zatwierdzony przez starostę powiatowego (landrata). W małych gminach, gdzie liczba jej członków nie przekraczała 40, wszyscy członkowie gminy stanowili zgromadzenie gminne - organ uchwałodawczy i kontrolujący. Zastrzegano jednak, aby w zgromadzeniu przynajmniej 2/3 stanowili właściciele

nieruchomości. Zgromadzenie wybierało sołtysa oraz dwóch ławników, jego pomocników. Był to organ wykonawczy gminy wiejskiej. Uprawnienia gmin wiejskich obejmowały sprawy własne i poruczone (zlecone przez państwo). Sprawy własne gminy mieściły się w pojęciu samorządowego administrowania swoimi sprawami. Za sprawy poruczone (zlecone) odpowiadał tylko sołtys. Do spraw poruczonych należały na przykład kwestie policyjne. Gminy wiejskie były dość nieduże, często obejmowały tylko jedną wioskę. Dlatego też od lat 30. XIX wieku tworzone tak zwane komisariaty obwodowe (Distrikts-Amt) z komisarzem obwodowym na czele. W skład komisariatów wchodziły gminy wiejskie (z sołtysami) i obszary dworskie (z przewodniczącymi). Do kompetencji ko-

misarzy obwodowych wchodziły: czuwanie nad bezpieczeństwem publicznym, przestrzeganie przepisów budowlanych i drogowych, nadzór nad stowarzyszeniami, związkami, handlem, przemysłem, prowadzenie ewidencji ludności, opieka nad ubogimi, współpracy przy organizacji wyborów. Komisarze obwodowi wykonywali polecenia władz nadrzędnych.

Opracował
Leszek Zugaj

Fragment niemieckiej mapy z 1914 roku przedstawiającej podział na gminy wiejskie (Gemeindegrenzkarte der Provinzen Westpreußen und Posen und Ostoberschlesien nach dem Stande von 1914).

BIULETYN INFORMACYJNY
GMINY KOŚCIERZYNA

WYDAWCA: Zakład Sportu, Kultury i Turystyki,
83-400 Kościerzyna, ul. Strzelecka 9, tel. 58/686-59-80

Redakcja: Katarzyna Knopik (red.nacz.)

Skład: Mariola Przytarska

Druk: Drukarnia NANDRUK

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, listów itd.
Zastrzegamy sobie prawo opracowywania nie zamówionych materiałów.

Więcej o przetwarzaniu danych:

<http://www.koscierzyna.pl/BIP/BIP-Urzed-Gminy-Koscierzyna/home/RODO.aspx>

Telefony alarmowe

Urząd Gminy Kościerzyna - 58 686 59 80

Straż Gminna - 58 686 59 80,

Komendant Straży Gminnej - tel. 609 138 132,

Aplikanci Straży Gminnej:

Daria Kosedowska i Paweł Jereczek - tel. 603 577 699

Zakład Komunalny (telefon czynny całą dobę) - 58 686 63 42,

Policja - 997, 58 680 32 00,

Dzielnicy: Mł. Asp. Dawid Hering - 603-568-251,

Straż Pożarna 998, 58 686 33 68,

Pogotowie (Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie)

999, 58 686 06 66,

Ogólnoeuropejski numer alarmowy 112